

Τίτλος εκδήλωσης

Πέρα από τον (αντι)εθνικισμό. Για το ξεπέραςμα του κράτους και την παρεμβαίνουσα μη-κατευθυντικότητα.

(αν χρειαστεί όνομα εισηγητή στο πρόγραμμα και την αφίσα βάλτε Τσιάνιι, αλλά αν υπάρχει δυνατότητα να μη μπει τίποτε, καλύτερα αυτό θα είναι υπογεγραμμένη η εισήγηση και θα τη δουν μόνο αυτοί που θα έρθουν)

Η άνοδος του εθνικισμού δεν μπορεί να ιδωθεί ανεξάρτητα από το ζήτημα της γενικής κοινωνικής αναπαραγωγής αλλά και της διαλεκτικής των αγώνων. Ο (αντι)εθνικισμός είναι η ιδεολογία, η φετιχοποιημένη μορφή και όχι το περιεχόμενο, ο πυρήνας του βασικού ερωτήματος της περιόδου. Το ερώτημα αυτό είναι, όπως πάντοτε στη ιστορία, με ποιον τρόπο θα διαφυλαχθεί η συνέχιση της ζωής με αξιοβίτους όρους. Για το κεφάλαιο και το κράτος οι απαντήσεις είναι γνωστές: με ενσωμάτωση δια του αποκλεισμού μερίδων του πληθυσμού και επιβολή της ειρήνευσης για όσες και όσους απομείνουν να θεωρούνται ότι η ζωή τους αξίζει να βιωθεί. Οι διαιρέσεις αυτές είναι σήμερα συνήθως άμεσα συνυφασμένες με τις έννοιες του πολίτη και του μη πολίτη και βρίσκονται στο επίκεντρο της εθνικής ιδεολογίας δημοκρατικής ή φασιστικής.

Ωστόσο αυτά είναι γνωστά και από τη σκοπιά των αγώνων το πρόβλημα δεν είναι αυτό αλλά η ιστορική αδυναμία μας να εφεύρουμε μια καταφατική πρακτική ξεπεράσματος του κράτους. Καθ' όλη τη διάρκεια του 19^{ου} και του 20^{ου} αιώνα η εναλλακτική πρόταση στην πρόταση του καπιταλισμού ήταν η απελευθέρωση των εκμεταλλεόμενων μέσα από το κράτος. Ακόμη και στις περιπτώσεις εκείνες όπου οι αγωνιζόμενοι και οι επαναστάτες διακήρυτταν τον αντικρατισμό τους η αδυναμία τους να κατανοήσουν σε βάθος τι είναι το κράτος και πώς αναδύεται μέσα από τις κοινωνικές και κινηματικές πρακτικές, οδήγησαν τα κινήματα στην εκ των έσω κατάρρευση και την επανεγγραφή τους κράτος. Τέτοια παραδείγματα ήταν οι ήττες της ισπανικής επανάστασης του 1936, η ήττα των κινημάτων του '68 και ειδικά του ιταλικού πειράματος, αλλά και η αδυναμία του παγκόσμιου κύκλου αγώνων της περιόδου 2005-2015 να υπερβεί το αίτημα για δημοκρατία. Μονάδικη ίσως μεγάλης κλίμακας εξαίρεση είναι οι διερευνήσεις των Ζαπατίστας, χρίζοντας ωστόσο πιο συστηματικής ανάλυσης, διερεύνησης και θεωρητικής εμβάθυνσης.

Η σημερινή αδυναμία του νεοφιλελεύθερου καπιταλιστικού σχεδίου να εγγυηθεί την κοινωνική αναπαραγωγή, η σωστή και συνεπής ιστορικά εγκατάλειψη εντός των κινήματων της ελπίδας για κοινωνική απελευθέρωση μέσα από το κράτος και παράλληλα η απουσία μιας καταφατικής μη-κρατικής θεωρίας και πράξης αφήνει ως μόνη εναλλακτική επιλογή τη σκλήρυνση του κρατισμού. Ο εθνικισμός είναι πραγματικά ριζοσπαστικός, είναι αυτή τη στιγμή ο μόνος παίκτης στη σκακιέρα που έχει μια αληθινή πρόταση για τη συνέχιση μιας αξιοβίτης ζωής για όσες και όσους θα αγκαλιάσει, ακόμη και αν αυτό σημαίνει το θάνατο των Άλλων που θα κατασκευάσει καθ' οδόν. Από την σκοπιά εκείνων που ανήκουν στην εκάστοτε εθνική κοινότητα, ο εθνικισμός είναι εμπνευστικός, αποτελεί όραμα ζωής. Υπάρχει διέξοδος?

Πιθανόν ναι, αλλά πρέπει να σκεφτούμε αιρετικά και στο βάθος των πραγμάτων. Αυτό που μας λείπει είναι η σύνθεση μιας θεωρητικής και πρακτικής πρότασης μέσα από την οποία η συνέχιση μιας αξιοβίτης ζωής δε θα μεσολαβείται από το κράτος. Όχι ένα πολιτικό πρόγραμμα που σε τελική ανάλυση ανεξαρτήτως πολιτικού περιεχομένου πρακτικά είναι

κρατισμός, μονάχα ένα καλό ερώτημα και οι χιλιάδες νέοι πειραματισμοί και διερευνήσεις που θα γεννήσει. Εθνικισμός είναι ο ριζοσπαστικός κρατισμός. Το απελευθερωτικό ριζοσπαστικό ξεπέραςμα του εθνικισμού, σήμερα με τη γνώση του κινηματικού παρελθόντος φαίνεται πως σχετίζεται με το ξεπέραςμα του κρατισμού συνολικά.

Ποια όμως θα μπορούσε να είναι μια θεωρία του κράτους; Υποστηρίζουμε πως χρειαζόμαστε μια σχεσιακή θεωρία του κράτους. Όπως το κεφάλαιο αναλύθηκε και κατανοήθηκε ως μια σχέση ίδιας φύσης σε όλες τις κλίμακες, από την μικρή/διαπροσωπική κλίμακα της ανταλλαγής εμπορευμάτων δύο μονάχα ανθρώπων ως το παγκόσμιο μακροεπίπεδο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και της μακροοικονομίας, το ίδιο πρέπει να συμβεί και με το κράτος. Μια κατανόηση του κράτους ως μία και ενιαία σχέση σε όλες τις κλίμακες: τη διαπροσωπική, των μικρών ομάδων, των συλλογικοτήτων, των κοινωνικών θεσμών, των κρατικών δομών, των υπερεθνικών θεσμών. Αντιμετωπίζοντας με επιφύλαξη την ιδέα της μαρξιστικής παράδοσης ότι το κράτος μπορεί να εξαχθεί ως κατηγορία της σχέσης κεφάλαιο, υποστηρίζουμε ότι το κράτος αποτελεί μάλλον ξεχωριστή σχέση η οποία στον πυρήνα της έχει τις στάσεις της επικοινωνίας. Κατά συνέπεια η θεωρία αυτή θα προκύψει μέσα από τη σύνθεση πολιτικού και ψυχολογικού, έχοντας στο επικεντρό τη φαινόμενα της δυναμικής των ομάδων.

Σε αυτή την ενότητα του φεστιβάλ θα μιλήσουμε για αυτά τα εργαλεία. Ξεκινώντας από μια κριτική διαπραγμάτευση της θεωρίας του Φουκώ για τη μικροφυσική της εξουσίας, θα διακρίνουμε δυο είδη επικοινωνίας την «επικοινωνία-debate» (αυτή που κυρίως γνωρίζουμε) και την «επικοινωνία-παρεμβαίνουσα μη κατευθυντικότητα». Θα παρουσιάσουμε τα χαρακτηριστικά της δεύτερης, (ενεργητική ακρόαση, ενσυναίσθηση, άνευ όρων αποδοχή, γνησιότητα, ακούω-προτείνω-συνοδεύω) και τις σχέσεις τους με φαινόμενα που παρατηρούνται στις ομάδες. Στη συνέχεια θα αποπειραθούμε να διερευνήσουμε επιγραμματικά τις συνέπειες που πιθανόν θα είχε μια πολιτική βασισμένη σε αυτές τις αρχές. Διαπροσωπικές επικοινωνίες όπου δε θα κυριαρχεί ο φόβος της παραβίασης αλλά η απόλαυση της συνάντησης. Η επεξεργασία και προοδευτική άρση των άτυπων ιεραρχιών και εξουσιών μέσα στις ομάδες μικρής και μεσαίας κλίμακας. Και στη μεγάλη κλίμακα το πέραςμα σε μια πολιτική που δε βασίζεται στην ηγεμονία και τον πόλεμο για αυτήν, η άρση της διάκρισης πολιτικού και κοινωνικού και το ξεπέραςμα του προβλήματος της πρωτοπορίας μέσα σε μια επανάσταση, η σύνδεση και σύνθεση των θεωριών των συστημάτων της τριπλής καταπίεσης, το πέραςμα από τη δικτατορία του προλεταριάτου στον ενσυναισθητικό κομμουνισμό, κομμουνιστικές πρακτικές όπου το ατομικό και το συλλογικό θα ισορροπούν χωρίς το ένα να επιβάλλεται στο άλλο, τελικά η άρση και το ξεπέραςμα της σχέσης-κράτος μέσα από την ανάδυση και σμίλευση θεσμων που θα διαπραγματεύονται τις διαφωνίες, τις συγκρούσεις και την συμβίωση βασίζομενοι στην παρεμβαίνουσα μη κατευθυντικότητα αντί για τον καταναγκασμό και την επιβολή.